

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv

Reggio, Carlo

Romæ, 1612

Affectus diuini amoris. cap. 43.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68672)

- Coll. 4. e.* nielis Abbatis apud Cass. doctoribus præcipiat vt ab his tepidis admonendis, docendisque discedant ne semen doctrinæ diuinæ male pereat, & alijs vacent iuxta illud Hierem. Hæc dicit Dominus Nouate vobis Nouale, & nolite serere super spinas.
- Hier. 4.*
- Prou. 19.* Quartò affert secū tepiditas in spiritalibus soporē vt in Pro: dicitur & Dauid dormitauit (inquit) anima mea præ tedio, animū dicit nō corpus, quia teste Cassiano ab omni contēplatione virtutum, & intuitu spiritalium dormitat anima, quæ perturbationis huius telo fuerit sauciata: vnde etiam illud malum sequitur quod tepidi anima per mundi, & carnis desideria sese diffundit teste sapiente; In desiderijs est omnis ociosus. Quintò huic sopori annectitur quædam ariditas animæ, ac sterilitas dū diuinis destituitur consolationibus, vt in Prou. dicitur, propter frigus piger arare noluit, mendicabit igitur æstate, & non dabitur ei. Ac meritò hic status hominis tepidi dicitur sterilitas penuria, & fames. Sextò adde quod inanem fiduciam, & arrogantiā fouet tepiditas, dum sibi homo blanditur, quia non videt se in apertis peccatis esse, sed habet externam aliquam virtutum speciem, ideoque aliorum consilia non curat, estque periculum ne in statum duri cordis dilabatur, & fiat ruina magna. Ap. Dicis quia diues sum, & nullius egeo, & nescis quia miser es, & miserabilis, & nudus, & pauper & cæcus. Septimò magnum periculum est tepido ne fructum antea actæ vitæ perdat In Prou. qui mollis est, & dissolutus in opere suo, frater est suæ opera dissipantis. Octauò periculum ne à Deo abijciatur vt dicitur in Apo: vtinam calidus aut frigidus esses, sed quia tepidus es incipiam te euomere ex ore meo, est enim huiusmodi homo instar aquæ tepida, quæ Dei stomacho nauseam & vomitum parit.

Affectus Diuini Amoris excitandus. Cap. XLII.

- 1. Io. 4.* Perfectio Christiana quam in hac Via Vnitua docemur maxime, consistit in quadam coniunctione animæ cum Deo, hæc autem coniunctio per charitatem fit, vt dilectus Christi discipulus docet, dicens Deus charitas est, & qui manet in charitate in Deo manet, & Deus in eo, quæ charitas cum perfecta est, non solum impedimentum peccati mortalis omnino excludit, non solum à venialibus, & leuioribus culpis animam quantum fieri potest in hac vita liberat, & cōtra tepiditatis malum strenuè pugnat de quibus iam dictum est, sed etiam omnium virtutum

virtutum chorum sibi famulantem associat, prout diuinus docuit Paulus, charitas patiens est, benigna est, omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet. Hinc necessario sequitur, concionatorem frequentem esse debere, vt ad Dei amorem Christianos inflammet. Cui rei hi loci deseruire poterunt; & alij quos ipse paratos habebit, vt inde argumenta eliciat, tanquam ignem ex filice ad fomitem; quem ante se habet humanorum pectorum accendendum. Cum autem tria sint in vniuersum, principia & causæ, quæ amorem valeant in nobis excitare, vt in materia de Affectibus dictum est, hæc in amando Deo, plurimum momenti & præcipuam habent efficacitatem, prima causa est ipsum amoris obiectum scilicet bonum, hoc enim est, quod omnia appetunt, secunda est similitudo aliqua inter personam, vel rem quæ representatur, & ipsum Amantem; Tertia cum quis ab alio se amari aduertit, est enim Amor amoris incitamentum sit ergo;

Primus locus, ex quo tanquam ex filice, amoris erga Deum ignem excutiamus, immensa atque adeo infinita Dei bonitas, omnem, omnium bonorum rationem, eminentissimè completens, & in infinitum excedens, sicut Moyse Deus ipse dixit petenti, vt faciem sibi suam ostenderet, Ego (ait) ostendam tibi omne bonum. Et quamuis in præsentis vitæ statu, à nobis clarè videri nequeat, intelligi tamen, & ex diuinis Scripturis ipsomet reuelante potest, & in operibus suis, eius pulchritudo & bonitas aliquo modo cognosci valet, Ob id rectè August. Bonum hoc (inquit) & bonum illud, tolle hoc, & tolle illud, & vide ipsum bonum si potes, ita Deum videbis non alio bono bonum, sed bonum omnis boni. Certè vox boni sicut & pulchri, nulli vt Deo, conuenire potest, neque Deo sicut alijs rebus à Deo creatis, tribuitur, sed vt à Dionysio Arcopagita effertur prædicetur Deus *ἄσπαράδος, ἀσπράτος, ἀσπρίστος*, super omnem & bonitatem, & pulchritudinè & essentiam, in excelso & eleuato folio, vt Isa. vidit, sedens. Atque vt hoc tale bonum, ad se vehementius humanum pectus attrahat, adiungendæ sunt omnes Dei perfectiones, Sapientia, Benignitas, Mansuetudo, Potentia, Aternitas, Infinitas, in quibus omnibus, ipsa effulget diuinæ bonitatis excelstitas, & pulcherrima effigies, sunt enim diuinæ perfectiones si benè explicentur, amoris Dei in nobis mirum in modum procreatrices, & nutrimentum, præfertim, si non solum ex vna parte Dei natura, quæ obiectum est amabilissimum, sed etiam ex altera Animæ nostræ conditio explicetur,

1. Cor. 13.

Primò Dei
Bonitas. 11

Ex. 33.

Isa. 6.

tur, quæ diuinitatis capax, & propter ipsius Dei Amorem, ac fruitionem, ab ipsomet authore Deo formata est, vt in nulla planè re, valeat cõquiescere, quam in ipso Deo, vltimo ac felicissimo fine. Huc etiam referri possunt quæ loco supra citato de Affectibus, dicebamus Dei Amorem, esse mensuram ac regulam ad quem omnium amorum, ratio ac moderatio reuocanda sit. Confirmari poterit hoc argumentum, quia Deus non solum est Bonum, & summum Bonum, sed omne Bonum; Ergo rectè inferre debemus, toto corde, tota anima, totis viribus diligendum esse, vt possimus cum Seraphico Francisco, identem repetere Deus meus, & omne bonum meum. Hic quadrat illud Augustini monitum. Quid per multa vagaris homuncio, quærendo bona animæ tuæ, quærendo & non inueniendo ama vnum bonum in quo sunt omnia bona & sufficit.

Secundò .
Similitudo in
ter Deum, &
Hominem .

Secundus locus sumatur à Similitudine quæ inter nos, ac Deum est maxima, cum de homine scriptum sit, faciamus hominem ad Imaginem & similitudinem nostram hoc est vt aliqui exponunt, Imaginem nobis simillimam, quãuis erudite Theologi Imaginem in naturalibus, similitudinem in supernaturalibus ponant. Cum igitur homo Imago quædam sit, intelligens viuens, amans, tamque Deo similis, quò nam eius tendat amor nisi ad eum cuius est imago? & ad eum conuersa, cum propheta repetat frequenter. Tibi dixit cor meum exquisiuit te facies mea, faciem tuam domine requiram. Neque fuit Deo fatis, nos sibi tam similes effinxisse; Sed vt maior aliqua similitudo, magis adhuc nostrum erga se accenderet amorem, etiam seipsum nobis effecit similem, dum carnem nostrã, & animã assumpsit humanam, vt verè dicatur Deus homo, & Verbũ caro factum, iam rectè cum Bernardo illud licebit inferre, Non poterit me amplius contemnere, os de ossibus meis & caro de carne mea. Et hæc planè tanta, & tam noua tamque admiranda similitudo, ita vrgere potest charitatẽ nostram, vt cum Paulo sentiamus; Nihil esse omnino, tam arduum tamque difficile, quod nos à charitate Dei, quæ est in Christo Iesu, separare queat. Videtur D. Paulus, tum de charitate, qua nos Deus prosequitur, tum de ea quam ei nos debemus, loqui, est etiam valde notandum quod addit (quæ est in Christo Iesu) ex hoc enim, quod filij sui personam nostrã humanitati communicauit, emittens eius erga nos eluxit charitas, tanquam in filios adoptionis, naturali eius filio configuratos, & in suo dilecto, dilectos, & Nostra, per hoc idem misterium, Charitas erga Deum ferri debet,

Psal. 26.

debet, ut per eandem vnigeniti sui, assumptam humanitatem, ad Deum totis viribus amandum, conuertamur, facti per hanc tam illustrem similitudinem, Christi domini fratres, ac ipsius Dei filij, ita ut etiam Gloriamur sicut Paulus loquitur in spe gloriæ filiorum Dei, facti hæredes Dei, cohæredes autem Christi.

Tertius locus erit Dei quo nos prosequitur amor, ut tanto amatori, pro nostris viribus respondeamus, cum Amor nulla meliori ratione, quam amore compensetur. Præsertim si amantis personam attendamus, & dilectionis quantitatem, atque etiam Hominis qui amatur indignitatem, sicut illis verbis D. Paulus significat Deus autem qui diues, est in Misericordia, ecce tibi altissimam amantis personam, propter nimiam, charitatem suam, ecce amoris magnitudinem; cum essemus mortui peccatis, conuiuificauit nos in Christo, ecce quam nos tanto amore indigni eramus; Ex hoc triplici capite, magnam vim, habet, argumentum, quo urgemur ad Deum redamandū, ut D. Io. concludit. Nos ergo diligamus Deum, quoniam ipse prior dilexit nos & August. Si amare pigeat saltem redamare non pigeat.

Quartus locus sit Beneficiorum erga nos Collatio diuinorum, quæ tum magnitudine tum multitudine, a nobis quodammodo amorem extorquent, sunt enim beneficia, Amoris quasi aureæ Cathenæ quæ arctissimo vinculo nos Deo astringunt, Non est præsentis instituti, in his immorari, sed solummodo locum topicum, vnde ad amorem excitandum argumenta eruumus assignare. Quisque existimet, se esse illum seruum, quem Evangelica proponit parabola; oblatum domino suo, ut decem millium Talentorum quæ acceperat rationem redderet. Hæc certe talenta, quid sunt, nisi ipsa Dei beneficia, æstimatione maxima, & quid numerus decem millium, nisi ipsa eadem, multitudine innumera? Ad quinque millia pertinent quæ naturalia sunt & ab ipso, naturæ authore collata, In hoc enim naturæ ordine numerantur, Primò quod Deus hominem creando, se ipsum nobis in sua imagine dedit, semperque communicans ut prima causa, semperque influens ut primus motor, quoniam in ipso viuimus mouemur & sumus; Secundo quod totum hunc mundum homini est largitus eumque omnium rerū constituerit dominum; Tertiò quod formauerit, & corpus & Animam rationis participem, quasi aureum anulum cum sua pretiosa gemma; Quarto multa sunt singulis & varia distributa dona, peculiaris, tum animæ tum corporis præter cõmunia omnium;

Quin-

Tertio.
Amor Dei in
hominem.

1. Ioan. 4.
De Catech.
rud. c. 4.

Quarto.
Beneficia Dei
in nos.

Quintò nec defunt multa externa bona, vt opes, amici, Honores, &c. Sed præter hæc, alia quinque millia licebit enumerare longè his præstantiora, quæ supra naturam sunt, quæ vehementius amorem vrgent, sunt autem, Primò quod filij sui personam nobis Deus dederit ex quo beneficio licebit cum Paulo inferre, quomodo nõ cum illo omnia nobis donauit; Secundò quod formarit Ecclesiam, quæ est Mundus alter longè corporeo dignior. In qua ipsemet Christus inter septem Sacramenta presidet vt sol inter planetas; Tertiò quod in nobis hominem genuerit spiritualem, imagini filij sui conformem, multis gratiarum ornamentis, & virtutum donis locupletatum; Quartò quod singulis, singulares concessa sint gratiæ vt Paulus docet diuisiones gratiarum sunt, idem autem Spiritus, diuidens singulis prout vult, ad quod etiam pertinent tam multa auxilia specialia, quæ liberaliter largitur; Quintò quod promittat, æterna quædam præmia, & suæ diuinitatis fruitionem & mercedis futuræ ineffabilem gloriam. Vides ne tot tantisque beneficijs quantum strue quantum incendium crescat? Quis ergo talè tantumque benefactorem non amet? audiamus Euseb. Emissemus, hæc breuiter referentem, intellige (ait) illius esse totum, cuius cælo te geris, cuius terræ gremio sustineris, cuius aere pasceris, & vitalis auræ participatione vegetaris, cuius luce ac famulo sole perfrueris, cuius tibi dies ad iucunditatem nox obsequitur ad quietem: Qui post tanta, seipsum tibi dedit, quando tam caro precio te redemit; Qui talia procurauit seruo, qualia parabit, victa peccati labe iam libero? qui tanta iacenti contulit, quanta conferet resurgenti?

Hom. 1. de Symbolo.

Quintò. Deus homo factus.

Cant. 2.

Sap. 7.

Quintò loco inter tot collata beneficia, debet nobis maximam amoris materiam suppeditare, ipsum Dei Verbum, homo factus, non modo ob ipsius doni singularitatem & excellentiam, nõ solum, ob rationem similitudinis, vt diximus, Sed etiam ob ipsius Christi domini pulchritudinem ac dignitatē, quæ meritissimè, amorē nostrum ad se totū attrahit; Huc facit illud in Canticis Dilectus meus candidus & rubicundus electus ex millibus candidus planè ob diuinitatē, cui congruit illud Sap. candor est lucis æternæ, & speculū sine macula, diuinæ maiestatis, & imago bonitatis illius, rubicundus autē ob assumptam humanitatem, & additur ibidem, & totus desiderabilis, in Hebræo habetur totus desideria, id est, quantus est nostra desideria nostros amores, ad sese reuocat. Certè si Deus ex immenso erga nos amore

amore dicit, Delitiæ meæ esse cum filijs hominû, quanto æquius homo dicat, Delitiæ meæ esse cum filio Dei?

Sextum locum, assignemus eiusdem Domini nostri, acerbissimæ passioni, in qua peculiariter, & maximè, tum Maiestas, ac bonitas Dei splendet, tum beneficia multiplicantur, & ardet amoris fornax. Est enim Christus in cruce pendens, perinde ut magnum quoddam & clarissimum speculum, in quod radij solis, diuinitatis incidentes, indeque ad nos tanquam conferti, conspiciunt; pertendentes, possunt magnum in nobis incendium charitatis accendere. Super omnia (inquit Bern.) te mihi reddidit amabilem bone Iesu, calix passionis, quem bibisti, opus redemptionis nostræ, hoc omnino, amorè nostrum, facile vendicat totum sibi, hoc inquam est, quod nostrâ deuotione, & blandius allicit, & iustius exigit, & arctius stringit, & afficit vehemèntius.

Septimus locus erit, ab ipsa natura diuini amoris desumptus præsertim, si cum aliarum rerum amoribus conferatur: certa est experientia ac facili negotio, & comprobari, & intelligi potest, adiuncta conditione animæ nostræ, quæ ad Deum ordinata est, & diuinæ factæ naturæ capax, Si quis amet, & persequatur Mundi honores, & gloriam, si opes ac prædia, si corporis, ac sensuum voluptates, si coronas, & imperia, si homines quoscunque diligat, non posse in eis pacem, & tranquillitatē, & cordis quietem inueniri, Afferunt potius huiusmodi amores perturbationū, & amaritudinis plurimum interdum satiant, numquã explet, cum contra Amoris Dei, ea sit natura, ut plurimum dulcedinis, ac suauitatis, multam afferat quietem, quod ille agnouit, qui dicebat, Renuit consolari anima mea, memor fui Dei, & delectatus sum, quemadmodum enim si ossa in humano corpore luxentur, numquam inuenire poterit homo requiem, quousque in suum restituantur locum, Ita cum amoris nostri locus Deus planè sit, solus ipse mentem explet, capacem enim, deitatis, omne quod Deo minus est, nequaquam implet.

Octauo loca scripturæ, quæ prouocant ad amorem hunc multa sunt, quæ non debent à Concionatore inconsideratè trāsiri, sed diligenter per singula verba expendi, cum duo ligna aptè inter se confricantur, solet ignis existere. Item sententiæ sanctorum Patrum mouere ad id possunt.

Nono exempla ex scripturis, ex historijs eorum qui egregia amoris in Deum testimonia reddiderunt, habemus quam plurima, & præcipuè Martyrum innumerabilium. Paulus, & Franciscus in Deum ex amore transformati sunt.

Decimo

Christi passio.

Ser. 5. in Cant.

7 Natura diuini Amoris.

Psal. 76.

8 Scripturæ verba.

9 Exempla sanctorum.

10
 Modus dicē-
 di qualis esse
 debeat.

Decimo modus dicendi ad excitandum hunc affectum debet esse, vt accommodatus affectibus lenibus commouendis, qualia sunt colloquia spiritualia ad Deum, ad Christum in Cruce, ad animam suam, ad eum qui audit, compatiendo his, qui gustum Dei non habent. Orando Deum, vt excitet hunc ignem cum Augustino; O amor qui semper ardes, & nunquam extingueris, charitas Deus meus accende me.

Vnionem curet, ac pacem. Cap. XLIV.

Præter Dei amorem ad eandem viam pertinet, vt Concionator amoris proximorum cōsensionis, ac pacis amicissimū se ostendar, Deus præcepit, vt in ora vestimenti Pontificij, cum tintinabulis, essent malapunica opere polymito inserta ad significandum in prædicatione, quæ per tintinabula figuratur, interseri debere studium charitatis, quam optimè significant malapunica sub vno cortice multa grana complectentia. Pessimum esset in pulpito indignationem in aliquos præferre, aliquo signo aut verbo, & animum erga eos malè affectum, Quod si in re graui publicè notaretur, sanè pro scandali grauitate, & loci sanctitate, grauis peccati periculum esset. Quare debet bene sedatos habere affectus; Ideoque August, merito in Concionatore postulat conditiones verbi Dei, quod prædicat cui accommodat illud. Argentum igne examinatum probatum terræ purgatum septuplum. Maximè item cauere debet ne in concione velit sua ita venditare, aut auram popularem captare, vt aliquo modo notet aliquem prædicatorem, vel quempiā alium ex hoc enim dissidiorum semina oriuntur inter ipsos Concionatores, quod populus animaduertens facile in contrarias partes, ac studia scinditur, dum vnus vni, alter alteri adhæret istud autem non est officio fungi Angeli pacis, & pacem Evangelizare, sed diabolicum obire ministerium, & inde detrimentum referre, vnde oportet medicinam expectare. Hinc Paulus, noli inquit contendere verbis, ad nihil enim vtile est, nisi ad subuersionem audientium. Inde non probo, vt Concionator impugnet opinionem alterius nisi esset contra fidem, aut euidenter contra bonos mores, & in eo casu præstaret Prælatum monere, & superiorem, ad quem pertinet iudicare, quid facto opus sit. In his autem contentionibus, videtur illud. Prou. compleri vir pauper calumnians pauperem similis est imbri vehementi, in quo paratur egestas, nihil est, quod omnes fructus spirituales,

Exod. 39.

Trasci in pulpito valde malum.

Psal. 11.

1. Tim. 1.

Prou. 28.